

A főszerkesztő előszava

Folyóiratunk hetedik számát tartja kezében a Tisztelt Olvasó. Ez a füzet – akár csak az előző, 2014/1. lapszám – a Debreceni Egyetem Állam- és Jogtudományi Karán folyó jogászképzés története szempontjából nevezetes, jubileumi évben jelenik meg, hiszen 1914-ben, éppen 100 éve indult el a jogászképzés a Debreceni Egyetem jogelőd intézményében, a Magyar Királyi Tudományegyetemen. A Református Kollégium (Főiskola) keretei közt még korábbi (1742-ig visszanyúló) hagyományokkal rendelkező debreceni képzés kezdetektől fogva többet nyújt egy szakma iskola-rendszerű megalapozásánál, hiszen valójában egy nagy megbecsülésnek örvendő hivatásra készít fel, egyúttal kielégítve a tágabb régióban élő középosztály igényét a társadalmi pozíció megőrzését, javítását illetően.

Folyóiratunk eme füzetében több olyan tanulmányt is közlünk, amelyek a jogászképzés – azon belül kifejezetten a debreceni iskola – sajátosságaival, szakmai és társadalmi háttérével, időszerű kihívásaival foglalkozik. Emellett a hátsó borítóra tanulságul feljegyzett, örökbecsű mondással is a jubileum előtt kívánunk tisztelni: *Succisa virescit*. Ez a latin mondás több változatban ismert (a 100 éves debreceni jubileumot köszöntő, a folyóirat belső címlapján is látható logón *Succisa virescit* formában szerepel, teljes szövege *Arbor succisa virescit*), hazánkban is él. Jelentése: *a megnyesett fa kizöldül*. Arra utal, hogy az elmúlt száz év alatt a debreceni jogászképzés egy ízben (1949-től) hosszabb időre szünetelni kényszerült, az akkori jogászellenes egyetempolitika következményeként, s csak jóval a rendszerváltozást követően, tizennyolc évvel ezelőtt (azaz 1996-ban) indulhatott újra. Az azóta eltelt, nem egészen két évtized alatt megteremtettük annak a feltételeit, hogy jogászképzésünk szakmai háttérét, infrastruktúráját és eredményességét, valamint a hallgatók elégedettségét tekintve egyaránt a legjobb hazai képzőhelyek között tartsanak számon minket. A kor kihívásainak megfelelően számos új szak, képzés elindításáról döntöttünk, amit a munkaerőpiac teljes mértékben visszaigazolt. A megnyesett fa tehát nemcsak kizöldült, hanem meg is erősödött. Ha napjaink felsőoktatás-politikai döntései – amelyek, pl. a képzési profil, a hallgatói létszámok, a finanszírozási háttér tekintetében jelentenek megszorítást – kedvezőtlenek is számunkra, van erőt adó példa, bölcsesség, amelyet szem előtt tarthatunk. Végül, a hátsó borítón elhelyezett kép – templombelső a frissen felújított Debreceni Református Nagytemplomból – ugyancsak a jeles évfordulóra utal, hiszen a Debreceni Egyetem 100 évvel ezelőtti és idej, jubileumi tanévnyitójának helyszínét ábrázolja.

Első három közleményünk – amelyeket „*Fókuszban a jogászképzés*” címen fogtunk egybe – képzési sajátosságainkat és mai problémáinkat tekinti át, változatos szempontokból és módszerekkel. *Fónai Mihály* és szerzőtársai a szociológiai tudomány módszereivel, s a joghallgatók nézőpontjának alapulvételével vizsgáloztak e körben. A saját kutatás eredményei és a szakirodalmi adatok mellett egy 2013-ban, Debrecenben megrendezett kerekasztal-beszélgetés tapasztalatait is bemutatják, amelyek mindegyike a képzés gyakorlatiassága, illetőleg módszertana terén jelez változtatási igényt. *Kecskés Gábor* és *Szemesi Sándor* egy-egy hazai állam- és jogtudományi doktori iskola titkáraiként a doktori képzéssel szemben támasztott – jogszabályi, akkreditációs, intézményi, szakterületi és más – követelmények, illetve érdekek érvényesítésének a kérdéseivel foglalkozik. A szerzők – részben debreceni sajátosságokra illetve eredményekre támaszkodva – a doktori képzés jobbítására irányuló javaslatok sorát is gyarapítják. *Sólyom Péter* a németországi jogászképzéssel kapcsolatos szakmai diskurzus részleteibe vezet be minket, a német tudományos tanács tanulmányának ismertetésén keresztül. A képzés módszertanát, gyakorlatiasságát vagy éppen a tananyag szerkezetét illető elképzelések nálunk is ismerős problémákra jelenthetnek megoldást.

A jogtudományi tanulmányok közül az első – *Bányai Orsolya* és *Fodor László* tollából – az energiahatékonyságról szóló, új európai uniós irányelv első, átfogó elemzését adja. A szerzők a 2014 nyaratól alkalmazandó követelményeket a többi, energiapolitikai célkitűzésre is tekintettel, elsősorban környezetvédelmi szempontból vizsgálták, külön részletezve a tagállami kötelezettségek mibenlétét. *Nagy Zsolt* egy több évszázados, skóciai jogeset elemzésén keresztül kalauzol minket a jogszociológia világába. Noha maga az ügy kuriózumnak tűnik, a jogrend állandóság-igénye és a társadalmi változásokkal járó megújulási követelmény közötti feszültséget illetően levont következtetések olvasóink számára nemcsak érdekesek, de egyben tanulságosak is lehetnek.

Jubileumi számunk örömteli újdonsága a Fórum című rovat életre kelése. A Fórum a különböző szakmai álláspontok közvetlen ütköztetésének kínál terepet, egymásra reflektáló írásokkal. Három közleményünk közül kettő ekként kapcsolódik egymáshoz, egy 2014 tavaszán intézményünkben lezajlott jogelméleti vita eredményeit foglalva össze. A kiindulópontot *Blutman László* módszertani tételei jelentik, amelyeket a szerző összefoglalóan „szövegempirizmusnak” nevez. Blutman olyan közjogászként (elismert nemzetközi és Európa-jogászként) került a szervezők látóterébe, mint akinek a munkáiban érezhetően összekapcsolódik a tételes jog művelése és a használt jogi fogalmak elméleti megalapozása iránti igény. Jelen munkája nem csak a jogdogmatika művelői számára lehet érdekes, vitára inspiráló, hiszen át- meg átszűrődnek rajta a szakjogtudományok terén elért jelentős eredmények is. A blutmani tételekre reflektáló szerzőgárda – *Bencze Mátyás*, *Ficsor Krisztina*, *Kovács Ágnes* és *Sólyom Péter* – az említett vitaülés kritikus közönségét alkotta. Írásuk több helyen is rámutat, melyek a gyakorlat igényei a jogtudománnyal szemben. Papírra vetett gondolatsoruk szép bizonyítéka annak, hogy partnerünkkel közösen sikerült a másik álláspontjára figyelő, tárgyyszerű, őszinte és nyílt tudományos vita életményét létrehozniuk. Velük együtt szerkesztőségünk is bízik abban, hogy a jövőben a tudományos vitának ezt a változatát más neves közjogászok is el tudják fogadni;

folytatódik a debreceni államelméleti műhely, s folyóiratunk hasonlóan izgalmas írásokat közölhet.

A harmadik szöveg *Sipos Lászlóé*, aki az előző számunkban megjelent cikkek egyikére, *Pallagi Anikónak* a „Büntethető gyermekkorúak” című tanulmányára reflektál, régi-új szempontokkal helyezve sajátos megvilágításba a témakört, illetve a kiinduló írás eredményeit.

Szemle című rovatunkban ezúttal *Kenderes György és Prugberger Tamás* munkáját közöljük, akik a munkajogi kárfelelősség időszerű kérdéseivel foglalkoznak, a közel két éve elfogadott, új munka törvénykönyv szabályai és a mértékadó, nyugat-európai megoldások alapján.

A füzet utolsó anyagaként a 2012-ben megjelent, hazai kiadású, jog- és államtudományi munkák felmérésének eredményeit közöljük, második részben.

Debrecen, 2014 őszén

A szerkesztőség nevében:
Fodor László